

From the bottom of my heart

Shemot 35.21-29

אמר ר' נתן: מה ראו נשיאים להתנדב בחנוכת המזבח בתחלה, ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחלה? אלא כך אמרו נשיאים: יתנדבו צבור מה שמתנדבין, ומה שמחסירים אנו משלימין אותו. כיון שהשלימו צבור את הכל, שנאמר (שמות לו ז) והמלאכה הייתה דים, אמרו נשיאים מה עלינו לעשות? הביאו את אבני השהם וגו', לכך התנדבו בחנוכת המזבח תחלה. ולפי שנתעצלו מתחילה נחסרה אות משמם והנשאם כתיב:

RAMBAN

(כב - כד): וטעם ויבואו האנשים על הנשים - בעבור כי הנדבה בתכשיטין היא מצויה אצל הנשים יותר, וכלן היו להן, ופרקו נזמיהן וטבעותיהן מיד, ובאו תחלה, והאנשים אשר נמצאו להם הביאו עימם, כי טעם על הנשים שהן היו שם בראשונה והאנשים נטפלו להן. וכן נחה ארם על אפרים (ישעיה ז ב), כי המלחמה ההיא לאפרים, ולא שתם על צאן לבן (בראשית ל ט), ועליו מטה מנשה (במדבר ב כ), והדומים להם. ואמר שבאו כלם אנשים ונשים בחח ונזם וטבעת וכומז ובכל כלי זהב כצמידים ועגילים, כי נמצאו לכולם כלי תכשיט. ואמר כי יש מהם שהניפו תנופת זהב שבור או במטבע:

21. And they came, every one whose heart stirred him up, and every one whom his spirit made willing, and they brought the Lord's offering to the work of the Tent of Meeting, and for all his service, and for the holy garments. 22. And they came, both men and women, as many as were willing hearted, and brought bracelets, and ear rings, and rings, and bracelets, all jewels of gold; and every man who offered offered an offering of gold to the Lord. 23. And every man, with whom was found blue, and purple, and scarlet, and fine linen, and goats' hair, and red skins of rams, and goats' skins, brought them. 24. Every one who offered an offering of silver and bronze brought the Lord's offering; and every man, with whom was found shittim wood for any work of the service, brought it. 25. And all the women who were wise hearted did spin with their hands, and brought that which they had spun, both of blue, and of purple, and of scarlet, and of fine linen. 26. And all the women whose heart stirred them up in wisdom spun goats' hair. 27. And the rulers brought onyx stones, and stones to be set, for the ephod, and for the breastplate; 28. And spice, and oil for the light, and for the anointing oil, and for the sweet incense. 29. The people of Israel brought a willing offering to the Lord, every man and woman, whose heart made them willing to bring for every kind of work, which the Lord had commanded to be made by the hand of Moses.

21 וַיָּבֹאוּ כָל-אִישׁ אֲשֶׁר-נָשְׂאוֹ לִבּוֹ וְכָל אֲשֶׁר נָדְבָה רוּזּוֹ אוֹתוֹ הֵבִיאוּ אֶת-תְּרוּמַת ד' לְמִלְאכַת אֹהֶל מוֹעֵד וְלְכָל-עֲבֹדָתוֹ וְלִבְגָדֵי הַקֹּדֶשׁ: 22 וַיָּבֹאוּ הָאָנָשִׁים עַל-הַנְּשִׂימִים כָּל | נָדִיב לֵב הֵבִיאוּ זָוָז וְנָזָם וְטַבַּעַת וְכוּמָז כָּל-כְּלֵי זָהָב וְכָל-אִישׁ אֲשֶׁר הֵנִיף תְּנוּפֶת זָהָב לַיהוָה: 23 וְכָל-אִישׁ אֲשֶׁר-נִמְצָא אֹתוֹ תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת עֲזִי וְשֵׁשׁ וְעֵדִים וְעֹרֹת אֵילִם מְאֻדָּמִים וְעֹרֹת תְּזוּשִׁים הֵבִיאוּ: 24 כָּל-מִדִּים תְּרוּמַת כֶּסֶף וְנִזְזֻשֶׁת הֵבִיאוּ אֶת תְּרוּמַת יְהוָה וְכָל אֲשֶׁר נִמְצָא אֹתוֹ עֲצֵי שֹׁטִים לְכָל-מִלְאכַת הָעֲבֹדָה הֵבִיאוּ: 25 וְכָל-אִשָּׁה זֹכְמַת-לֵב בִּידֶיהָ טָווּ וַיָּבִיאוּ מִטְוֵה אֶת-הַתְּכֵלֶת וְאֶת-הָאַרְגָּמָן אֶת-תוֹלַעַת הַשֵּׁנִי וְאֶת-הַשֵּׁשׁ: 26 וְכָל-הַנְּשִׂימִים אֲשֶׁר נָשְׂא לִבָּן אֶתְנָה בְּזֹכְמָה טָווּ אֶת-הָעֵדִים: 27 וְהַנְּשִׂאִים הֵבִיאוּ אֶת אַבְנֵי הַשֵּׁהָם וְאֶת אַבְנֵי הַמִּכְלָאִים לְאַפֹּד וְלִזְזֻשָׁן: 28 וְאֶת-הַבְּשָׂם וְאֶת-הַשֶּׁמֶן לְמָאֹר וְלִשְׁמֹן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטָרֹת הַסַּמִּים: 29 כָּל-אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר נָדָב לִבָּם אֹתָם לְהֵבִיא לְכָל-הַמִּלְאכָה אֲשֶׁר צִוָּה ד' לַעֲשׂוֹת בְּיַד-מֹשֶׁה הֵבִיאוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל נְדָבָה ד':

RASHI

(22) על הנשים - עם הנשים וסמוכין אליהם: חח - הוא תכשיט של זהב עגול נתון על הזרוע, והוא הצמיד: וכומז - כלי זהב הוא נתון כנגד אותו מקום לאשה. ורבותינו פירשו שם: כומז כאן מקום זמה: (23) וכל איש אשר נמצא אתו - תכלת או ארגמן או תולעת שני או עורות אילים או תחשים כולם הביאו: (26) טוו את העזים - היא הייתה אומנות יתירה, שמעל גבי העזים טווין אותן: (27) והנשאים הביאו -